

Розроблення інформаційно- обчислювального модулю категоризації неструктурованих даних

студент групи КА-41м

Дозірців В.О.

науковий керівник :

професор Панкратова Н.Д.

Актуальність дослідження

- Величезні обсяги неструктурованої інформації, що постійно зростають;
- Розвиток сховищ даних;
- Ефективні підходи до обробки тексту;
- Автоматизація категоризації;
- Аналіз емоційного забарвлення.

Сфери використання Sentiment Analysis

- CRM - системи;
- Обробка рецензій на товари і послуги;
- Рекомендаційні системи;
- Державна розвідка;
- Передбачення настроїв народу;
- Аналіз документів політиків та влади.

Об'єктом дослідження є великі об'єми текстових даних різної природи, а саме :

- База даних МВС;
- Національний класифікатор України : класифікатор надзвичайних ситуацій.

Предметом дослідження являється розробка моделей, методів, правил категоризації неструктурованих даних.

Задачі дослідження

- Приведення вхідних даних до вигляду, приємним для машинної обробки;
- Контроль і покращення якості приведення вхідних даних;
- Видобуток українського ДК 019:2010, аналіз та його первинна обробка;
- Створення правил категоризації;
- Аналіз отриманих результатів.

Основне означення

Думка – це п'ятірка $(e_i, a_{ij}, s_{ijkl}, h_k, t_l)$, де e_i – це назва суб'єкту, a_{ij} - це аспект суб'єкту e_i , це емоційне забарвлення аспекту a_{ij} суб'єкту e_i , h_k – власник думки і t_l – це час, коли думка була виражена h_k . Емоційне забарвлення s_{ijkl} може бути позитивним, негативним чи нейтральним, або виражатись з різноманітним рівнем сили чи інтенсивності, наприклад по шкалі від 1 до 5 зірок найчастіше оцінюють відгуки на сайтах в Інтернеті.

Категорія аспекту суб'єкта являє собою унікальний аспект суб'єкта, в той час як вираження аспекту - це актуальною слово або фраза, яка з'являється в тексті, і вказує на категорію аспекту

Класифікація настроїв

- Основна мета : з огляду на документ d , виявити всі п'ятірки $(e_i, a_{ij}, s_{ijkl}, h_k, t_l)$ в d .
- Основне припущення : класифікація настроїв припускає, що думка документу d (наприклад, відкликання продукції) виражає думку з єдиним суб'єктом e і містить думки від одного власника думки h .

Завдання в класифікація настроїв

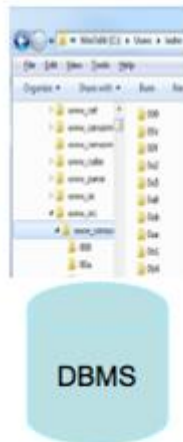
- витяг виражень і категоризація;
- витяг аспектів і категоризація;
- витяг власників думок і категоризація;
- витяг часу і стандартизація;
- класифікація аспектів настрою;
- генерація «п'ятірки» думки.

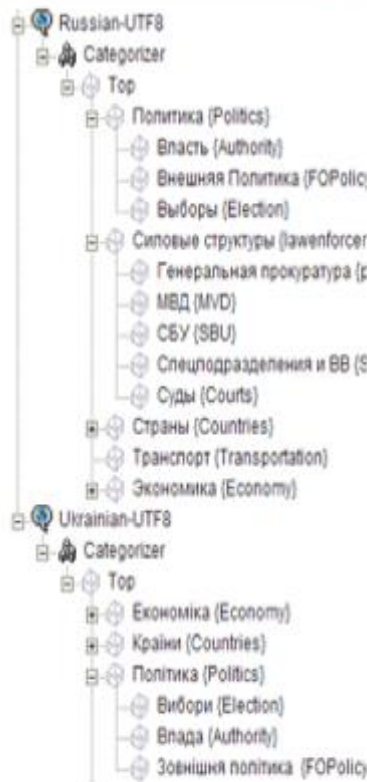
Процес роботи з неструктурованими даними

DBMS

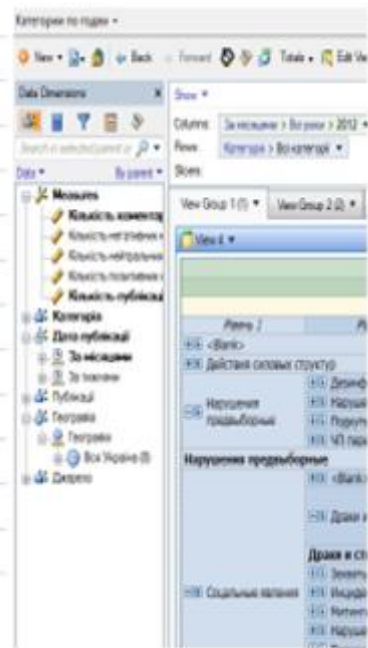
DBMS

- › Возможные причины недово
- › Дата (Date)
- › Дата публикации сообщения
- › Ключевые слова {obj}
- › Место (Place)

с{ w w - это позор:
с{ w w - позор)
с{ w w это позор)
с{ w w есть позор)
с{ w w-позор)
с{ w w- позор)
с{ w w -позор)
с{obj позор)
с{позор obj)
с{мы против w w)
с{я против w w)
с{хватит :VB w w)
с{терпеть@ :A :N)
с{терпеть@ :N :N)
с{терпеть@ :N)
с{плохой@ obj)
с{жуткий@ obj)

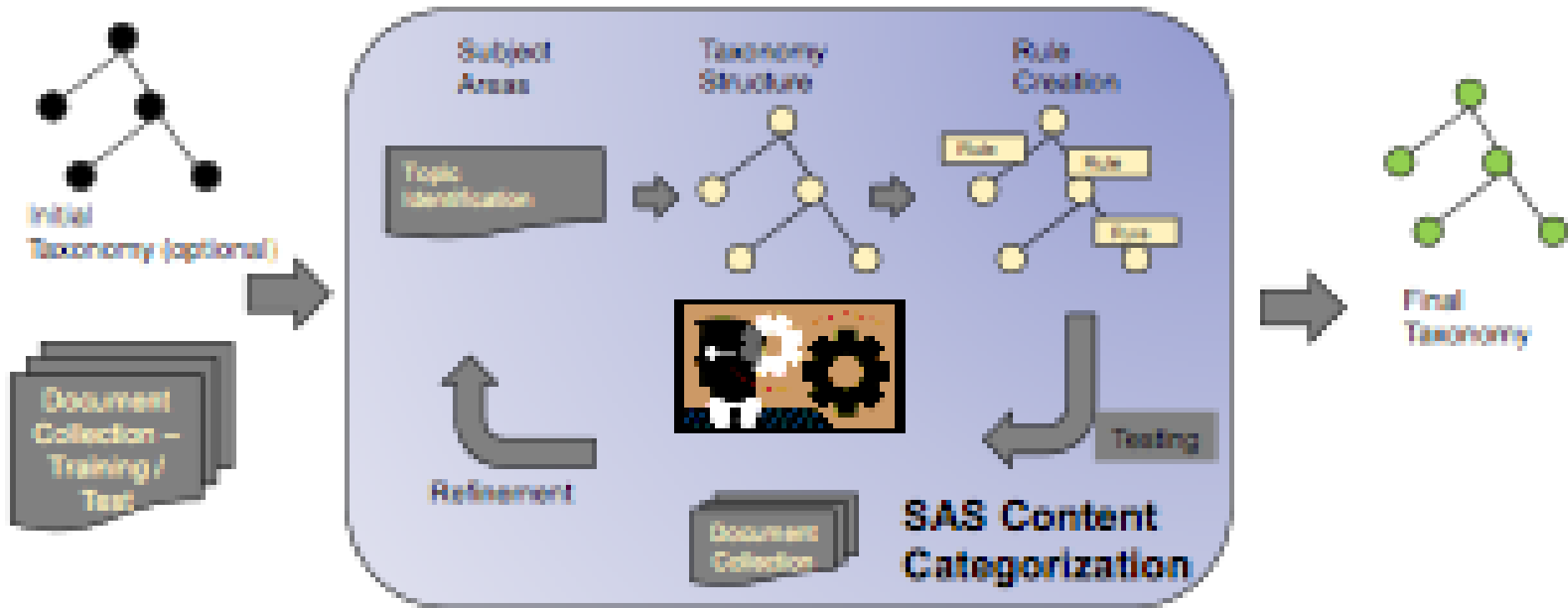
хороший@
чистый@
честный@
удобный@
родной@
комфортно@
удобно@
непревзойденно@
великий@ человек@
настоящий@ человек@
великий@ актер@
круто@
заботливый@
счастливый@

ТАКСОНОМІЯ

Термін «таксономія» вперше був запропонований в 1813 році Огюстеном Декандолом, який займався класифікацією рослин, і на початку застосовувався тільки у біології. Пізніше цей термін став використовуватись для позначення загальної теорії класифікації та систематизації складних систем як в біології, так і в інших галузях науки.

Написання таксономії

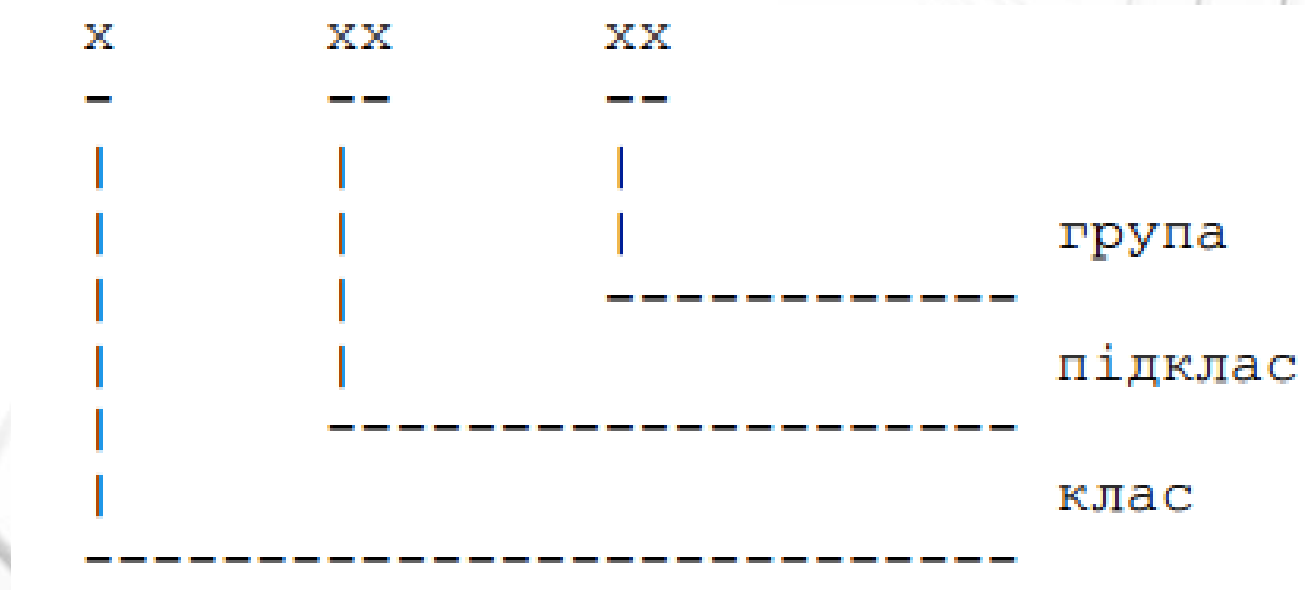

Вхідні дані - ДК 019:2010

- За структурою :
  - Клас;
  - Підклас;
  - Група.
- Методи класифікації:
  - Ієрархічний;
  - Послідовний;
  - П'ятизначний.

Структура класифікатора

Структура коду класифікатора має 5 розрядів і відповідає такій схемі:

Приклад ієрархії з ДК

- 10000 - НС ТЕХНОГЕННОГО ХАРАКТЕРУ
- 10100 НС УНАСЛІДОК АВАРІЙ ЧИ КАТАСТРОФ НА ТРАНСПОРТІ (за винятком пожеж і вибухів)
- 10110 - НС унаслідок аварії на транспорті з викиданням (загрозою викидання) небезпечних і шкідливих (забруднювальних) речовин
- 10111 - НС унаслідок аварії на транспорті з викиданням (загрозою викидання)

Правила побудови підкатегорій

- Підкатегорія завжди успадковує властивості категорії.
- Підкатегорії повинні містити якусь вузьку обмежену інформацію, що не виходить за рамки категорії.
- Підкатегорії завжди повинні бути паралельні між собою.
- Не слід допускати цикл категорій або протиріч.
- Підкатегорії не повинні бути синонімічні.
- Підкатегорій повинно бути значно менше, ніж понять, що наповнюють.

Розгортання категорій

	A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	Код	Назва	id	parid	node		delete	delete_word	delete_word_id
1564	Top/20000/20700/20710/20711	пов'язана з екзотичним	0	c3c059480	Top/20000/20700/20710/20711		0		0
1565	Top/20000/20700/20710/20711	пов'язана з екзотичним	1	c3c059480	c3c059480 PARO		0		0
1566	Top/20000/20700/20710/20711	пов'язана з екзотичним	2	e0f042738	c3c059480 окремі випадки		0	людей	1
1567	Top/20000/20700/20710/20711	пов'язана з екзотичним	4	0e35cc02c	57c65d24e€ випадок		0	захворювання	1
1568	Top/20000/20700/20710/20711	пов'язана з екзотичним	5	2209dc095	b7b5c72e€ окремий випадок		0	інфекційне захв	1
1569	Top/20000/20700/20710/20711	пов'язана з екзотичним	2	9138281d€	c3c059480 небезпечним інфекційним захворюванням люде		0	захворювання л	1
1570	Top/20000/20700/20710/20711	пов'язана з екзотичним	2	86639fc62	9138281d€ небезпечним інфекційним захворюванням		0	інфекційне захв	1
1571	Top/20000/20700/20710/20711	пов'язана з екзотичним	5	a4aa2e0b€	86639fc62 небезпечне захворювання		0	людей	1
1572	Top/20000/20700/20710/20711	пов'язана з екзотичним	5	810c5d78€	86639fc62 інфекційне небезпечне захворювання		0	людина	1
1573	Top/20000/20700/20710/20711	пов'язана з екзотичним	5	313e86cfe	86639fc62 небезпечне інфекційне захворювання		0		0
1574	Top/20000/20700/20710/20711	пов'язана з екзотичним	3	64b01b74€	9138281d€ небезпечне захворювання людей		0		0
1575	Top/20000/20700/20710/20711	пов'язана з екзотичним	3	f21ee00f5	9138281d€ інфекційне небезпечне захворювання людей		0		0
1576	Top/20000/20700/20710/20711	пов'язана з екзотичним	3	bc7c0b22€	9138281d€ небезпечне інфекційне захворювання людей		0		0
1577	Top/20000/20700/20710/20711	пов'язана з екзотичним	99	00000452€	c3c059480 надзвичайна ситуація		0		0
1578	Top/20000/20700/20710/20711	пов'язана з екзотичним	99	be27593b€	c3c059480 захворювання		0		0
1579	Top/20000/20700/20710/20711	пов'язана з екзотичним	99	6ff83abec	c3c059480 людина		0		0

Схема категоризатора

This research was sponsored in part by the
NATO Science for Peace and Security
Programme under grant G4877

Результати дослідження. Побудовані категорії

The screenshot displays the SAS Content Categorization Studio interface. The main window shows a taxonomy tree on the left and a list of categories on the right. The taxonomy tree is organized into levels, with the following categories highlighted:

- 10000 (10000)
- 10100 (10100)
- 10110 (10110)
- 10111 (10111)
- 10112 (10112)
- 10113 (10113)
- 10114 (10114)
- 10120 (10120)
- 10130 (10130)
- 10131 (10131)
- 10140 (10140)
- 10141 (10141)
- 10142 (10142)
- 10143 (10143)
- 10144 (10144)
- 10145 (10145)
- 10150 (10150)
- 10151 (10151)
- 10152 (10152)
- 10160 (10160)
- 10161 (10161)
- 10162 (10162)
- 10170 (10170)
- 10171 (10171)
- 10172 (10172)
- 10180 (10180)
- 10181 (10181)
- 10182 (10182)
- 10200 (10200)
- 10210 (10210)
- 10211 (10211)
- 10212 (10212)
- 10213 (10213)

The right pane shows a list of categories, including:

- PAR
- OR
- "пожеж"
- "вибух"
- OR
- "комунікація@N"
- DIST_8
- "вибух@"
- "у@"
- "споруді@"
- "устаткування@N"
- DIST_7
- "технологічне@"
- "устаткування@"
- DIST_8
- "устаткування@"
- "промислового@"
- "об'єкта@"
- DIST_9
- "технологічне@"
- "устаткування@"
- "промислового@"
- "об'єкта@"
- DIST_7
- "промисловий@"
- "об'єкт@"

The interface includes a menu bar (File, Edit, View, Build, Project, Category, Concept, Testing, Document, Server, Help) and a toolbar with various icons. The status bar at the bottom indicates "Ready" and "Taxonomy Dependencies".

This research was sponsored in part by the
NATO Science for Peace and Security
Programme under grant G4877

Результати дослідження. Побудова категоризатора

SAS Information Retrieval Studio

Start Stop Apply Changes Refresh

Status

The pipeline server is running on WIN-24QRPTCLL3S:9245.

Pipeline Stage	Pending	Finished	Last Busy Time
Overall		6179	
XML parsing	0	6179	2016-06-21 23:53
Document processing	0	0	2016-06-21 23:53
Sending to the indexer	0	0	

Help

The pipeline server represents a document as a set of named fields. It sends each document through a configurable list of processing stages which can add, delete, and modify these fields, split a single document into multiple documents, or invalidate a document so that it will be dropped from the pipeline completely. Once a document reaches the end of the list of processors, it will be sent to the [indexing server](#) to make it available for searching.

Different document processors perform different tasks, and each can act upon the output of previous stages, so the order of the list is significant. The `parse_html` and `document_converter` processors handle normalization of the input, so they should be placed first in the list. The `content_categorization` processor performs analysis on documents which have already been normalized, so it should come next. The `export_csv` and `export_to_files` processors take the normalized and analyzed documents and export them for consumption by other programs, so they should come last. You can also add deployment-specific custom document processors by placing them in the `bin/postprocessors` subdirectory of your installation.

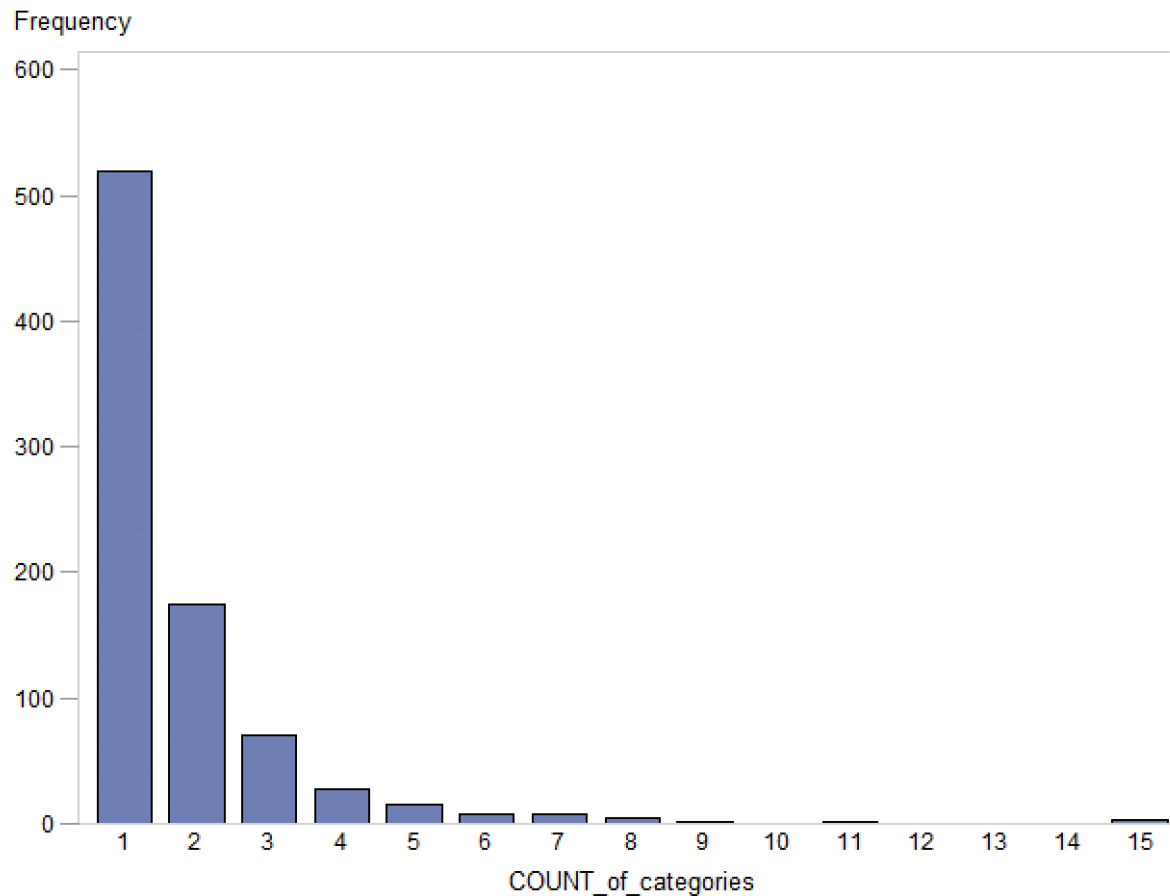
Document Processors

markup_matcher	Add Remove Edit Move Up Move Down
content_categorization	
export_csv	
export_to_files	

Document Inspector

Log

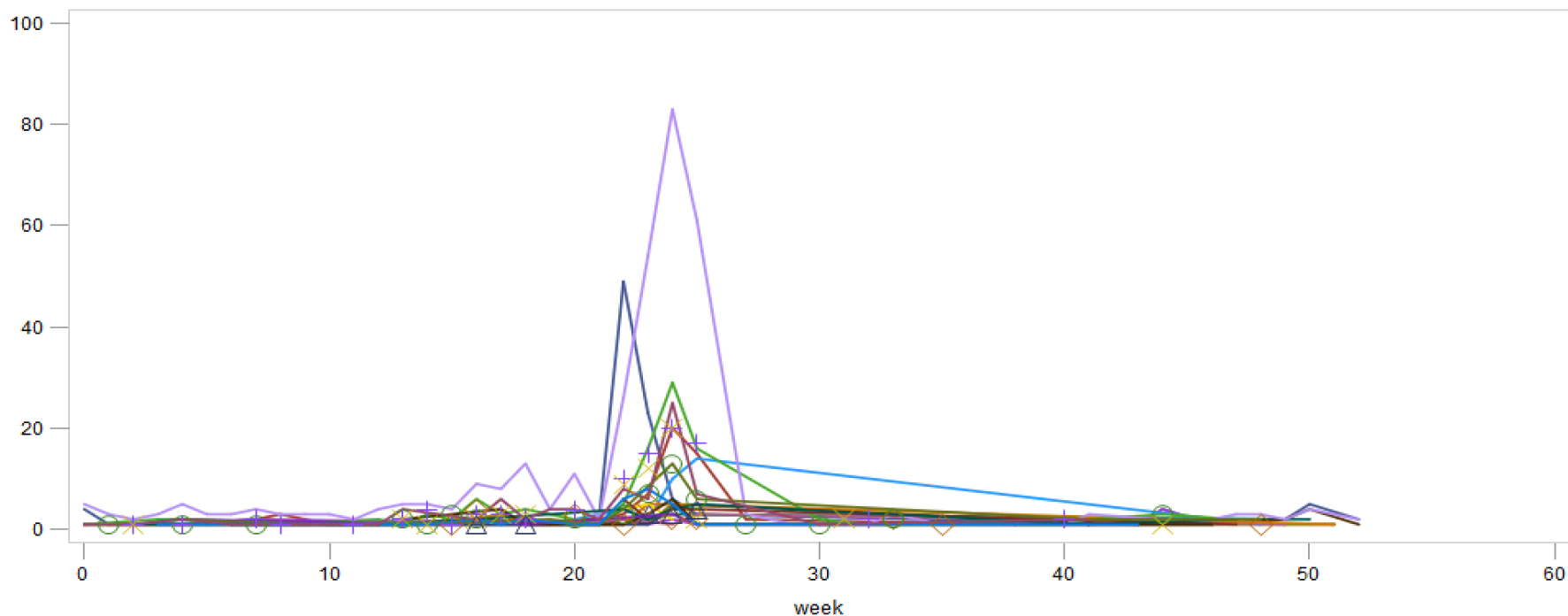
Результати дослідження. Статистичні дані

This research was sponsored in part by the
NATO Science for Peace and Security
Programme under grant G4877

Результати дослідження. Аналіз даних по часу : ТОП25 категорій

COUNT_of_categories

categories	Top/10000/10100	Top/10000/10100/10150/10151	Top/10000/10100/10160/10162	Top/10000/10200/10210
	Top/10000/10200/10260	Top/10000/10400/10420	Top/10000/10400/10430	Top/10000/10500/10530
	Top/10000/10500/10560	Top/10000/10700/10770	Top/10000/10800/10820	Top/11000/11100/11130
	Top/20000/20200/20260	Top/20000/20300/20310/20311	Top/20000/20300/20310/20314	Top/20000/20300/20320/20323
	Top/20000/20300/20330/20335	Top/20000/20400/20410	Top/20000/20700/20710/20711	Top/20000/20700/20720/20721
	Top/30000/30100/30110	Top/30000/30100/30150	Top/30000/30300	Top/30000/30400
	Top/30000/30600/30610			

Висновки

- Проаналізовано ДК 019:2010 та формалізовано правила побудови категорій для даного класифікатора;
- Запропонований підхід до синтезу правил побудови категорій через автомат;
- Побудовано категоризатор та прокатегоризовано 83 відсотки документів.

Подальші дослідження

- Аналіз інших категоризаторів;
- Узагальнення правил створення категорій для української мови;
- Пришвидшення методів визначення емоційного відтінку тексту;
- Автоматизація приведення вхідних даних до приємного виду для аналізу.

Перелік публікацій

1. Pankratova N.D., Dozirtsiv V.O. Application of methods for text analysis of the emotional tone to identify social disasters./ Pankratova Natalia, Dozirtsiv Volodymyr // System Analysis and Information Technology — 2016. — vol. 18. — P. 38

Дякую за увагу

This research was sponsored in part by the
NATO Science for Peace and Security
Programme under grant G4877